

Titel

Knastlak bør anvendes trods bedre træ

Trods stigende trækvalitet og ny garantiordning for vinduesfabrikanter anbefaler DANSKE MALERMESTRE fortsat, at der anvendes knastlak mod knast gennemslag.

Forfatter

Lilian Bech.

Udgivet

01/08/2000

Revisionsdato

11/07/2016

Artikel

Ved klargøring af nyt træ er der både tradition for og almindelig anbefaling af isolering af knaster og fede steder som spærring for misfarvede gennemslag.

Efter kontakter til en lang række af vore leverandører har det vist sig, at der er delte meninger om det at isolerer knasterne. Nogle mener, at det er en dårligdom med risiko for afskalning eller krakelering, andre mener, at det er strengt nødvendigt.

Men – det er en betingelse, at træet opfylder MBA's forudsætning til knaster og harpikslommer. Kravene er for øvrigt de samme som i Dansk Standard 1030, hvor man opererer med 3 klasser – A - B og C – hvor der er beskrevet tilladte mål på knaster.

Men det kan være svært lige at vurdere, om både trækvaliteten og knastmål overholder det beskrevne. Er det beskrevne som sag ikke identisk med de faktiske forhold, kan man ikke opnå det forventede udfald, og hvor ligger så ansvaret?

Eksempel på måling af knaststørrelse

MBA's forudsætning skal være opfyldt. Ellers er der risiko for misfarvninger både med og uden knastlak.

Undersøgelsen viste også, at problemet er mindre med de vandige systemer end med de såkaldte "gode" gammeldags alkyder.

På udfaldet vakuumprepareret må både gennemslag og udsvedninger forventes, både knastlak og de spærrende grund- og mellemmalinger giver en begrænsning, men det overvejende udfald afhænger af træets placering. Lige netop for vakuumpreparering må det tilføjes, at det giver så store fordele for træets holdbarhed, at gennemslag må betegnes som sekundært. Gennemslag i det hele taget har ikke noget med malebehandlings holdbarhed at gøre, det er et rent æstetisk problem. Vigtigt for at sikre maksimal spærreeffekt er at undgå at slibe på shellak, og at overmalings intervallerne på grund- og mellemmalinger bliver overholdt.

Vinduesfabrikanter med garantiordning

Men det kan dog være, at der er håb forude. Efter en lang drøftelse med Kai Holm fra Teknologisk institut har vi fået bekræftet, at træets kvalitet er for opadgående, men skønner, at vi i midten af 90'erne bundede, og at vi nu er langt mere opmærksomme på vigtigheden i at anvende godt træ og gode konstruktioner. Kai Holm har haft et nært samarbejde med flere vinduesfabrikanter og har ligeledes et tæt forhold til VSO, som i øvrigt har til huse på Teknologisk institut.

Vi er endvidere bekendt med, at i hvert fald én kendt vinduesfabrikant har taget en meget avanceret teknik i brug for at garantere kunden, at træets

kvalitet er helt i top, helt uden defekter. Firmaet mener, at det højteknologiske udstyr vil være banebrydende. Alt endetræ bliver først filmet, hvorefter råtræet går gennem en scanner med ikke færre en 8 kameraer, der sender beskeder videre til en computerskærm. Her toner et klart billede af træets struktur frem og afslører knaster, revner, harpikslommer og andre skader. Ud fra denne præcise viden skæres træet op og defekterne fra. Træet bliver desuden analyseret for fugt (10 målinger pr. cm), ligesom den nøjagtige analyse garanterer, at træet vender rigtigt, før det skæres op, så det udnyttes optimalt.

Hvis det virkelig viser sig at holde stik, vil det få stor betydning for malerfaget.

Vi kan også oplyse om, at en række af Dansk Industris producenter af vinduer og døre har etableret en garantiordning. Garantiordningen for vinduer og døre er trådt i kraft 1. marts 2000. Alle vinduesleverandører i Dansk Industri, som har etableret garantiordningen, er tilsluttet VSO. Etableringen af garantiordningen og et ankenævn skal ses som en markering af det høje kvalitetsniveau som vinduesproducenterne ønsker at arbejde efter og stå inde for.

Men stadig må vi råde til, at knasterne isoleres, også selv om det ikke står i anvisningen, fordi ydelsen ifølge malerfagets overenskomst er indeholdt i grunding.

Slutteligt kan vi nævne, at både i Tyskland og flere af vore leverandører er begyndt at anbefale den vandig spærrende polyvenylacelat-produkter, så som stopgrund, forseglers m.m., da disse har den egenskab at kunne følge træets bevægelser.